

Uchwała Naczelnej Rady Łowieckiej

z dnia 23 kwietnia 2002 roku

w sprawie regulaminu postępowania sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych PZŁ

Rozdział 1 Zasady ogólne

§ 1

1. Regulamin niniejszy reguluje postępowanie dyscyplinarne prowadzone przed sądami łowieckimi i przez rzeczników dyscyplinarnych.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem można stosować pomocniczo przepisy kodeksu postępowania karnego.

§ 2

1. Sądy łowieckie i rzecznicy dyscyplinarni prowadzą postępowania dyscyplinarne w sprawach przewinień łowieckich przeciwko osobom fizycznym - członkom PZŁ o czyny określone w §55 ust. 1 Statutu PZŁ.
2. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:
 - 1) postępowanie wyjaśniające;
 - 2) dochodzenie dyscyplinarne;
 - 3) postępowanie przed sądem;
 - 4) wykonywanie orzeczeń.
3. Utrata członkostwa PZŁ po popełnieniu przewinienia łowieckiego nie stanowi przeszkody do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

§ 3

Nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czyn nie nosi cech przewinienia łowieckiego;
- 2) sprawca w chwili popełnienia czynu nie jest członkiem PZŁ;
- 3) sprawca zmarł;
- 4) nastąpiło przedawnienie;
- 5) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie ukończone lub wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) sąd lub rzecznik dyscyplinarny uzna, że kary organizacyjne zastosowane przez organa PZŁ lub koła łowieckiego są adekwatne do popełnionego przewinienia i stopnia winy;
- 7) zachodzą przesłanki wymienione w § 4 ust. 3 niniejszego regulaminu.

§ 4

1. Po prawomocnym uniewinnieniu obwinionego przez sąd łowiecki lub prawomocnym umorzeniu postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego, jeżeli nie nastąpiło przekazanie sprawy zgodnie z ust.3, organa PZŁ i koła łowieckiego nie mogą stosować za ten sam czyn kar organizacyjnych.
2. Zastosowanie przez zarząd koła łowieckiego kar organizacyjnych przewidzianych statutem koła, a w przypadku członków niestowarzyszonych w kołach zastosowanie przez zarząd okręgowy PZŁ kar organizacyjnych, nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania o ten sam czyn przez rzecznika dyscyplinarnego i sąd łowiecki.
3. Rzecznik dyscyplinarny uznając, że prowadzenie dochodzenia dyscyplinarnego i kierowanie sprawy do sądu łowieckiego jest niecelowe z uwagi na rodzaj przewinienia łowieckiego i stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu, szczególnie w przypadku naruszenia zasad etyki łowieckiej, może przekazać sprawę zarządowi koła łowieckiego, a w przypadku członków niestowarzyszonych w kołach - zarządowi okręgowemu PZŁ w celu zastosowania kar organizacyjnych.

§ 5

1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie po powzięciu informacji o popełnieniu przewinienia łowieckiego.
2. Obowiązek powiadomienia rzecznika dyscyplinarnego o ujawnieniu przewinienia łowieckiego spoczywa: w przypadku polowań zbiorowych na prowadzącym polowanie lub zarządzie koła, w pozostałych przypadkach na organach koła i Zrzeszenia.

§ 6

1. O warunkowym umorzeniu postępowania dyscyplinarnego przewidzianego w § 57 Statutu PZŁ w toku dochodzenia dyscyplinarnego postanowienie wydaje rzecznik dyscyplinarny, a po wniesieniu wniosku oskarżycielskiego sąd łowiecki.
2. W postanowieniu należy dokładnie określić czyn obwinionego, wskazać naruszone przepisy prawa łowieckiego oraz ustalić okres próby od 6 miesięcy do 2 lat i obowiązki określone w § 57 ust. 3 Statutu PZŁ.
3. Postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania dyscyplinarnego traci moc, jeżeli obwiniony w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia złoży sprzeciw, a postępowanie w takim przypadku toczy się dalej.
4. Na postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania dyscyplinarnego w zakresie ustalenia obowiązków, określonych w § 57 ust. 3 Statutu PZŁ obwinionemu i pokrzywdzonemu przysługuje odwołanie do właściwego sądu. Na postanowienie sądu

w tym przedmiocie odwołanie nie przysługuje. 5. Postanowienie o podjęciu postępowania warunkowo umorzonego wydaje rzecznik dyscyplinarny bądź sąd łowiecki z urzędu lub na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

6. Przed podjęciem postępowania należy umożliwić obwinionemu złożenie wyjaśnień.

7. Na postanowienie o podjęciu postępowania odwołanie nie przysługuje, a postępowanie toczy się dalej na zasadach ogólnych.

8. Obwinionego, w odniesieniu do którego warunkowo umorzono postępowanie dyscyplinarne nie uważa się za ukaranego, w myśl przepisów niniejszego regulaminu.

Rozdział 2 Właściwość i skład sądu

§ 7

1. Sędziowie sądów łowieckich są niezawisli i podlegają jedynie prawu.

2. Działalnością sądu kieruje jego prezes.

3. Zgromadzenie ogólne sędziów może powołać jednego lub kilku zastępców prezesa. Podział obowiązków między zastępcami ustala prezes sądu.

4. Sędziowie składają przyrzeczenie o treści:

"Mając świadomość, że sędziowie sądów łowieckich są niezawisli, przyrzekam kierować się normami prawa i etyki łowieckiej oraz stać na ich straży".

5. Na rozprawach sędziowie i rzecznicy dyscyplinarni występują w togach.

§ 8

1. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd łowiecki, na terenie działania którego popełniono przewinienie łowieckie.

2. W uzasadnionych przypadkach Główny Sąd Łowiecki na wniosek Prezesa Głównego Sądu Łowieckiego, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego lub właściwego okręgowego sądu łowieckiego może powierzyć sprawę do rozpoznania w pierwszej instancji innemu okręgowemu sądowi łowieckiemu, przejąć sprawę do własnego rozpoznania lub delegować członka Głównego Sądu Łowieckiego do przewodniczenia w składzie okręgowego sądu łowieckiego przy rozpoznawaniu sprawy.

3. Spory o właściwość rozstrzyga Główny Sąd Łowiecki.

§ 9

1. Sądy orzekają w składzie trzech sędziów, o ile niniejszy regulamin nie stanowi inaczej.

2. Prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy na posiedzeniu przez jednego sędziego.

§ 10

1. Władze i organa Zrzeszenia obowiązane są udzielać pomocy sądom i rzecznikom dyscyplinarnym. Sądy łowieckie i rzecznicy dyscyplinarni udzielają sobie pomocy prawnej.

2. Zarządy okręgowe i Zarząd Główny PZŁ prowadzą sekretariaty właściwych sądów i rzeczników dyscyplinarnych. Zarządy te obowiązane są wyznaczyć protokolanta na rozprawy sądowe.

3. Sposób prowadzenia akt i repertoriów sądów i rzeczników dyscyplinarnych, a w szczególności wzory dokumentów określają w porozumieniu ze sobą Prezes Głównego Sądu Łowieckiego i Główny Rzecznik Dyscyplinarny.

Rozdział 3 Rzecznicy dyscyplinarni

§ 11

Rzecznicy dyscyplinarni prowadzą postępowania wyjaśniające i dochodzenia dyscyplinarne, a nadto wnoszą i popierają oskarżenie przed sądami łowieckimi i wykonują inne czynności, wynikające z przepisów niniejszego regulaminu.

§ 12

W zakresie wykonywania swoich funkcji rzecznik dyscyplinarny jest niezależny od innych władz i organów Polskiego Związku Łowieckiego.

§ 13

Przepisy § 8 ust. 1 dotyczące właściwości sądu stosuje się odpowiednio.

§ 14

1. Przepis § 44 ust. 2 i 3 dotyczący wyłączenia sędziego stosuje się odpowiednio.

2. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego postanawia Główny Rzecznik Dyscyplinarny.

Rozdział 4 Dochodzenia dyscyplinarne

§ 15

1. Po uzyskaniu wiadomości o zdarzeniu, noszącym znamiona przewinienia łowieckiego, rzecznik dyscyplinarny może:

1) wszcząć i przeprowadzić postępowanie wyjaśniające;

2) wszcząć i przeprowadzić dochodzenie dyscyplinarne;

3) odmówić wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego lub wszczęte umorzyć.

2. Postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko osobom wymienionym w § 59 ust. 1 statutu PZŁ oraz przeciwko rzecznikom dyscyplinarnym i sędziom sądów łowieckich wymaga zatwierdzenia przez Głównego Rzecznika

Dyscyplinarnego.

3. Rzecznik dyscyplinarny wszczynający dochodzenie dyscyplinarne przeciwko osobom wymienionym w ust. 2 przesyła odpis postanowienia o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego do zatwierdzenia Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu niezwłocznie po jego wydaniu. W przypadku odmowy zatwierdzenia postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego traci moc.

4. Po uzyskaniu informacji o zdarzeniu, noszącym znamiona przewinienia łowieckiego, w przypadku, gdy nie jest znana osoba sprawcy, oraz w przypadku, gdy okoliczności zdarzenia nie wskazują jednoznacznie, iż jest to przewinienie łowieckie, rzecznik dyscyplinarny może wszcząć postępowanie wyjaśniające, które ma na celu stwierdzenie, czy istnieją podstawy do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego przeciwko członkowi lub członkom PZŁ.

§ 16

1. Odpis postanowienia o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny doręcza:

- 1) pokrzywdzonemu;
- 2) obwinionemu;
- 3) zarządowi macierzystego koła łowieckiego obwinionego, do którego zwraca się jednocześnie o wydanie o nim opinii;
- 4) właściwemu zarządowi okręgowemu PZŁ.

2. Po wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zwraca się do Głównego Sądu Łowieckiego o dostarczenie danych dotyczących karalności łowieckiej obwinionego.

3. Jeżeli przewinienie łowieckie stanowi przestępstwo lub wykroczenie ścigane z oskarżenia publicznego, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie zawiadamia o tym właściwego łowczego okręgowego, który zawiadamia właściwego prokuratora lub jednostkę policji. Zawiadomienie to nie wstrzymuje postępowania dyscyplinarnego, lecz rzecznik dyscyplinarny może postępowanie to zawiesić, jeżeli uzna, że wyniki lub dowody zgromadzone przez prokuraturę lub policję mogą być istotne dla postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przed rzecznikiem dyscyplinarnym i sądem łowieckim.

§ 17

1. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny uzna, że dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło dowodów winy sprawcy, sporządza wniosek oskarżycielski wraz z uzasadnieniem i odpisem dla obwinionego, który wraz z aktami sprawy składa sądowi łowieckiemu. Obwinionym jest osoba, przeciwko której wszczęto dochodzenie dyscyplinarne.

2. Rzecznik dyscyplinarny może - za zgodą obwinionego - dołączyć do wniosku oskarżycielskiego wniosek o ukaranie obwinionego za zarzucany mu czyn bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu konkretnie w tym wniosku określonej kary.

3. Jeżeli zachodzą warunki do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, a w świetle zebranych dotąd dowodów wyjaśnienia obwinionego nie budzą wątpliwości, dalszych czynności dowodowych w dochodzeniu można nie przeprowadzać.

§ 18

1. Jeżeli okoliczności przytoczone w zawiadomieniu o przewinieniu łowieckim lub informacje zebrane w postępowaniu wyjaśniającym nie dają podstaw do wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego albo ujawnią się przesłanki wskazane w § 3 regulaminu - rzecznik dyscyplinarny odmawia wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego.

2. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne nie dostarczyło podstaw do złożenia wniosku oskarżycielskiego lub rzecznik dyscyplinarny skorzysta z uprawnień wskazanych w § 4 ust. 3 - wydaje postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

3. Stwierdzając występowanie istotnych nieprawidłowości w gospodarce łowieckiej, działalności koła lub jego zarządu sprzyjających popełnianiu przewinień łowieckich, rzecznik dyscyplinarny wskazuje je organom lub władzom nadrzędnym w celu ich usunięcia. Organa lub władze, do których skierowano wystąpienie, mają obowiązek powiadomić rzecznika dyscyplinarny w terminie 30 dni od jego otrzymania, o podjętych środkach.

4. W przypadku stwierdzenia w działalności koła nieprawidłowości szczególnej wagi rzecznik dyscyplinarny może wystąpić o zastosowanie wobec koła kar organizacyjnych przewidzianych w Statucie PZŁ.

§ 19

O odmowie wszczęcia lub umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia osoby i organa wymienione w § 16 ust. 1; obwinionemu i pokrzywdzonemu służy prawo złożenia odwołania do sądu łowieckiego właściwego dla rozpoznania sprawy w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia.

§ 20

1. Rozpoznając odwołanie sąd utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie lub uwzględnia odwołanie i uchyla postanowienie rzecznika dyscyplinarnego, zwracając mu akta w celu skierowania wniosku oskarżycielskiego lub uzupełnienia materiału dowodowego. Postanowienie sądu jest prawomocne z chwilą jego wydania.

2. Zwracając akta dochodzenia dyscyplinarnego w celu jego uzupełnienia, sąd wskazuje konkretne czynności dowodowe, jakie powinny być przeprowadzone.

§ 21

1. Rzecznik dyscyplinarny powinien zakończyć dochodzenie dyscyplinarne w terminie trzech miesięcy od daty jego wszczęcia.

2. W uzasadnionych przypadkach na wniosek okręgowego rzecznika dyscyplinarnego, Główny Rzecznik Dyscyplinarny może przedłużyć ten termin na czas określony.

3. Termin wskazany w ust. 1 nie biegnie w okresie zawieszenia dochodzenia dyscyplinarnego.

Rozdział 5 Dowody

§ 22

1. Sąd łowiecki lub rzecznik dyscyplinarny dopuszcza wszystkie dowody, które mogą przyczynić się do wyświetlenia sprawy, a w szczególności:

- 1) dokumenty;
- 2) przesłuchania świadków;
- 3) oględziny i dowody rzeczowe;
- 4) opinie biegłych.

2. Sąd łowiecki i rzecznik dyscyplinarny mają obowiązek uwzględniania i badania okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego. Nie dających się usunąć wątpliwości nie wolno rozstrzygać na niekorzyść obwinionego.

§ 23

Dowody przeprowadza się na wniosek stron lub z urzędu. We wniosku dowodowym strona winna wskazać konkretne źródło dowodowe, a także jakie okoliczności mają być udowodnione.

§ 24

1. Wniosek dowodowy oddala się, jeżeli:

- 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne;
 - 2) okoliczność, która ma być udowodniona jest już dostatecznie wyjaśniona zgodnie z wnioskiem lub jest nieistotna dla sprawy;
 - 3) dowód jest nieprzydatny dla stwierdzenia danej okoliczności lub nie da się przeprowadzić.
2. Oddalenie wniosku dowodowego następuje w formie postanowienia.

§ 25

1. Dokumentem jest każdy przedmiot, z którym związane jest określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne i znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.
2. Dowód z dokumentu przeprowadza się przez odczytanie jego treści i dołączenie do akt sprawy w oryginale lub odpisie.

§ 26

1. Świadkiem w postępowaniu dyscyplinarnym może być każda osoba, niezależnie od przynależności do PZŁ.
2. Członkowie PZŁ wezwani przez rzecznika dyscyplinarnego lub sąd łowiecki w charakterze świadków mają obowiązek organizacyjny stawienia się w oznaczonym miejscu i czasie oraz złożenia zeznań. Świadek, który nie może stawić się we wskazanym czasie, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym sąd lub rzecznika dyscyplinarnego. Zeznanie świadka może być zastąpione jego oświadczeniem lub innymi dokumentami, np. skargą złożoną do władz i organów koła lub Zrzeszenia innych niż rzecznik dyscyplinarny i sąd łowiecki.
3. Sąd może zlecić przesłuchanie świadka w ramach pomocy prawnej przez najbliższy jego miejsca zamieszkania sąd, albo przesłuchać świadka przez wytypowanego sędziego w miejscu jego zamieszkania. Przepis niniejszy stosuje się odpowiednio do rzeczników dyscyplinarnych.
4. Najbliżsi członkowie rodziny obwinionego tj. rodzice, dzieci, małżonek, rodzeństwo, powinowaty w tym samym stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca faktycznie we wspólnym pożyciu mają prawo odmówić złożenia zeznań, o czym należy pouczyć.
5. Przed rozpoczęciem przesłuchania świadka uprzedza się go o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy.

§ 27

1. W razie potrzeby sąd lub rzecznik dyscyplinarny przeprowadza dowód z oględzin miejsca, rzeczy lub ciała.
2. Rzeczą jest każdy przedmiot, który jest nośnikiem śladów lub z racji swego istnienia, czy położenia sam jest śladem istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przedmiot taki jest w dyspozycji członka PZŁ, osoba ta zobowiązana jest do okazania tego przedmiotu sądowi łowieckiemu lub rzecznikowi dyscyplinarnemu.

§ 28

1. Jeżeli okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy wymagają dla ich interpretacji lub stwierdzenia wiadomości specjalnych, wzywa się biegłych lub zwraca o opinię do właściwych instytucji lub organów.
2. W charakterze biegłego należy w miarę możliwości powoływać członków PZŁ.
3. Biegły składa opinię na piśmie lub do protokołu.

§ 29

1. Wszelkie pisma przeznaczone dla uczestników postępowania doręczają się w taki sposób, by ich treść nie była dostępna osobom niepowołanym.
2. W zawiadomieniu lub wezwaniu należy podać w jakiej sprawie, w jakim charakterze, miejscu i czasie ma się stawić adresat, a także uprzedzić o skutkach niestawiennictwa.
3. Pisma doręczają się za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.
4. W razie chwilowej nieobecności adresata w mieszkaniu, pismo może być doręczone dorosłemu domownikowi.
5. Pismo można również pozostawić osobie upoważnionej do odbioru korespondencji w miejscu stałego zatrudnienia adresata.
6. Osobom pozbawionym wolności doręczają się pismo za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu.
7. Rzecznika dyscyplinarnego zawiadamia się o rozprawach i posiedzeniach przez doręczenie wykazu spraw, które mają być w danym dniu rozpoznane.
8. W razie odmowy przyjęcia pisma lub odmowy albo niemożności pokwitowania odbioru przez adresata i sporządzeniu przez doręczającego na zwrotnym potwierdzeniu odbioru odpowiedniej wzmianki, doręczenie uważa się za dokonane.
9. W szczególnych przypadkach można zawiadamiać lub wzywać osoby telefonicznie lub faxem, pozostawiając w aktach notatkę z podpisem osoby zawiadamiającej lub wzywającej.
10. Jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmieniła miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone.
11. W postępowaniu dyscyplinarnym należy unikać nadmiernego formalizmu. Jeżeli osoby wezwane przez rzecznika dyscyplinarnego złożą zeznania na piśmie i powiadomią go, że stawią się w sądzie łowieckim, może on zrezygnować z ich przesłuchania. Należy dążyć, aby sprawa w miarę szybko znalazła się w sądzie łowieckim, a większość dowodów była przeprowadzona na rozprawie.

Rozdział 6

Protokoły

§ 30

1. Z przebiegu dokonywanych czynności sąd łowiecki i rzecznik dyscyplinarny sporządzają protokoły lub notatki urzędowe.
2. Protokoły sporządza się w szczególności z:
 - 1) przesłuchania obwinionego;
 - 2) przesłuchania świadków i biegłych;
 - 3) z konfrontacji;
 - 4) oględzin miejsca, rzeczy lub ciała;
 - 5) z rozpraw;
 - 6) z posiedzeń.
3. Notatki urzędowe sporządza się z pozostałych zdarzeń, mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy lecz nie wymagających formy protokołu.

§ 31

1. Protokół powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie sprawy oraz miejsce, datę i nazwę dokonywanej czynności;
 - 2) nazwiska, imiona i adresy uczestników czynności ze wskazaniem charakteru, w jakim w czynności tej brali udział;
 - 3) przebieg czynności;
 - 4) możliwie dokładną treść zeznań osób przesłuchiowanych oraz treść wniosków i oświadczeń pozostałych uczestników czynności;
 - 5) wydane postanowienia.
2. Protokół pierwszego przesłuchania obwinionego przez rzecznika dyscyplinarnego powinien ponadto zawierać informację o treści przedstawionego zarzutu, a późniejsze - informację o treści zarzutu, jeżeli zarzut został uzupełniony lub zmieniony.

§ 32

1. Protokół z czynności rzecznika lub członka dyscyplinarnego składu wyznaczonego do dokonania czynności spisuje dokonujący czynności lub wyznaczony protokolant, a podpisują wszyscy uczestnicy czynności.
2. Protokół z posiedzenia niejawnego i rozprawy sporządza protokolant lub członek składu orzekającego, a podpisuje przewodniczący i sporządzający protokół.
3. Notatkę urzędową podpisuje osoba spisująca tę notatkę.

Rozdział 7 Orzeczenia i postanowienia

§ 33

1. Rozstrzygnięcia sądów łowieckich kończące postępowanie po przeprowadzonej rozprawie lub wydane na wniosek złożony w trybie § 17 ust. 2 zapadają w formie orzeczeń, a w pozostałych przypadkach w formie postanowień.
2. Prezesi sądów i przewodniczący składów orzekających w kwestiach nie wymagających postanowienia wydają zarządzenia.

§ 34

1. Rzecznicy dyscyplinarni rozstrzygają sprawy w formie postanowień i zarządzeń.
2. Postanowienia wymagają: wszczęcie postanowienia wyjaśniającego, odmowa wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, powołanie biegłego, umorzenie dochodzenia dyscyplinarnego, warunkowe umorzenie dochodzenia dyscyplinarnego, przekazanie sprawy innemu rzecznikowi dyscyplinarnemu lub sądowi oraz inne przypadki wskazane w niniejszym regulaminie.

§ 35

Uzasadnienia wymagają postanowienia, od których przysługuje odwołanie i kończące postępowanie oraz orzeczenia i postanowienia wydane w postępowaniu odwoławczym. Orzeczenia wydane przez sąd I instancji uzasadnia się na wniosek strony.

§ 36

1. Rozstrzygnięcia sądu zapadają większością głosów. Sędzia, który został przegłosowany, podpisując orzeczenie może przy swoim podpisie umieścić adnotację "cum votum separatum" lub "cvsv", albo "Zdanie odrębne" lub "Z.o.", a nadto składa do akt sprawy uzasadnienie zdania odrębnego, które przechowuje się w zamkniętej kopercie.
2. Ze zdaniem odrębnym może zapoznać się Główny Sąd Łowiecki.

§ 37

1. Orzeczenia oraz postanowienia sądu łowieckiego zawierają:
 - 1) datę i miejsce wydania oraz wskazanie sądu orzekającego;
 - 2) nazwiska i imiona członków kompletu orzekającego;
 - 3) datę i miejsce rozpoznania sprawy;
 - 4) nazwiska i imiona rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta;
 - 5) nazwiska i imiona obwinionych oraz nazwę ich kół macierzystych lub wskazanie zarządu okręgowego PZŁ, w którym zarejestrowany jest członek PZŁ niestowarzyszony z kołem łowieckim;
 - 6) opis stawianego zarzutu z uwzględnieniem miejsca i czasu popełnienia przewinienia łowieckiego;
 - 7) kwalifikację prawną czynu;
 - 8) sentencję, podpisaną przez wszystkich członków składu orzekającego;
 - 9) uzasadnienie podpisane przez przewodniczącego składu orzekającego i sędziego sporządzającego uzasadnienie;
 - 10) pouczenie o środkach zaskarżenia orzeczenia lub postanowienia o ich prawomocności.
2. Sentencja orzeczenia zawiera decyzję sądu w przedmiocie winy, a w przypadku ukarania - opis czynu przypisanego obwinionemu ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia, kwalifikację prawną tego czynu, podstawę prawną skazania, wymiar kary oraz orzeczenie o kosztach postępowania.

3. Uzasadnienie zawiera:

- 1) opis stanu faktycznego ustalonego przez sąd;
- 2) wskazanie dowodów, na których oparł się sąd przy ustalaniu stanu faktycznego;
- 3) wskazanie dowodów, których sąd nie przyjął ze wskazaniem powodów ich odrzucenia;
- 4) okoliczności, które miały wpływ na wymiar kary;
- 5) ustosunkowanie się do wyroków i postanowień wydanych w postępowaniach karnych;
- 6) okoliczności wskazujące zasadność rozstrzygnięcia o kosztach.

§ 38

1. Orzeczenia i postanowienia od których przysługuje środek odwoławczy doręcza się stronom za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

2. O treści orzeczenia i postanowienia kończącego postępowanie zawiadamia się podmioty wskazane w § 16 ust. 1.

Rozdział 8 Postępowanie przed sądem pierwszej instancji

§ 39

1. Po otrzymaniu wniosku oskarżycielskiego prezes sądu sprawdza, czy dołączono do niego wszystkie dokumenty i kieruje sprawę do rozpoznania.

2. W razie stwierdzenia, że akta sprawy nie zawierają wszystkich dokumentów niezbędnych dla rozpoznania sprawy, a uzupełnienie braków przez sąd połączone byłoby z nadmiernymi trudnościami, prezes sądu zwraca akta rzecznikowi dyscyplinarnemu, wzywając go do uzupełnienia braków w określonym terminie.

§ 40

Stwierdziwszy, że w sprawie zachodzą przesłanki wskazane w §§ 3 i 6 niniejszego Regulaminu, prezes kieruje sprawę na posiedzenie i wzywa na nie rzecznika dyscyplinarnego, którego obecność jest obowiązkowa.

§ 41

1. W razie stwierdzenia, że w sprawie nie zachodzą przesłanki wymienione w § 39 ust. 2 lub § 40, prezes sądu wyznacza termin rozprawy, na którą wzywa obwinionego i świadków oraz zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego i obrońcę. Wraz z zawiadomieniem o rozprawie obwinionemu doręcza się odpis wniosku oskarżycielskiego i pouczenie o prawie wnioskowania dalszych dowodów.

2. W ciągu 14 dni po otrzymaniu akt prezes sądu wyznacza termin rozprawy i skład orzekający.

3. Zawiadomienie o terminie rozprawy doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu za potwierdzeniem odbioru najpóźniej na 7 dni przed terminem rozprawy.

4. W uzasadnionych przypadkach o terminie rozprawy można zawiadomić pokrzywdzonego i zarząd koła łowieckiego macierzystego obwinionego.

§ 42

Rozprawa przed sądem łowieckim jest ustna i jawna. Obwiniony i świadkowie mogą jednak złożyć swoje wyjaśnienia lub zeznania na piśmie, które mogą być odczytane.

§ 43

Przewodniczący kompletu orzekającego wydaje wszelkie zarządzenia niezbędne dla utrzymania podczas rozprawy powagi, spokoju i porządku. Jeżeli zachowanie osób, obecnych na sali rozpraw uwłacza powadze sądu lub uniemożliwia sprawne i obiektywne rozpoznanie sprawy, sąd może postanowić o rozpoznaniu sprawy bez udziału publiczności.

§ 44

1. Przewodniczący składu orzekającego otwiera rozprawę, przedstawia skład orzekający i rzecznika dyscyplinarnego, sprawdza stawiennictwo osób wezwanych na rozprawę, prawidłowość doręczenia wezwań osobom, które się nie stawiły oraz informuje o wnioskach, złożonych przez strony przed rozprawą.

2. Sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli sprawa dotyczy którejś z osób wymienionych w § 26 ust. 4 lub jest członkiem tego samego koła łowieckiego, co obwiniony.

3. Stronom przysługuje prawo złożenia wniosku o wyłączenie sędziego, jeżeli istnieją okoliczności mogące budzić wątpliwości, co do jego bezstronności. Wiedząc o istnieniu takich okoliczności, sędzia powinien sam zgłosić wniosek o wyłączenie przed wyznaczeniem terminu rozprawy. W składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału sędzia, którego dotyczy wyłączenie.

§ 45

Obwiniony może przybrać sobie obrońcę wyłącznie spośród członków PZŁ, przy czym nie powinna to być osoba zajmująca stanowisko we władzach i organach Zrzeszenia.

§ 46

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub świadków, prawidłowo wezwanych na rozprawę, nie powoduje odroczenia rozprawy.

§ 47

1. W przypadku nieobecności obwinionego lub rzecznika dyscyplinarnego i braku dowodu powiadomienia ich we właściwym terminie o czasie i miejscu rozprawy - sąd odracza rozprawę.

2. Rozprawa może być prowadzona, jeżeli pomimo usprawiedliwionej nieobecności obwinionego lub braku wiadomości o doręczeniu mu zawiadomienia obecny na rozprawie obrońca wyrazi zgodę na kontynuowanie rozprawy.

3. Jeżeli obwiniony pozbawiony wolności nie może stawić się na rozprawę, sąd wzywa go do ustanowienia obrońcy. Jeżeli pomimo wezwania obwiniony nie ustanowi obrońcy, rozprawę można prowadzić. 4. Niestawiennictwo obrońcy prawidłowo powiadomionego nie powoduje odroczenia rozprawy. W przypadku usprawiedliwionego niestawiennictwa obrońcy rozprawa może być prowadzona, jeżeli obwiniony wyrazi na to zgodę.

5. W razie niestawiennictwa świadka i braku jego zeznań na piśmie, sąd odracza rozprawę; jeżeli uzna, że okoliczności, które powinny być udowodnione zeznaniami tego świadka są istotne i dotychczas nie zostały należycie wyjaśnione.

§ 48

1. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny złożył wniosek określony w § 17 ust. 2, a okoliczności czynu zarzucanego nie budzą wątpliwości i postawa obwinionego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte przez wymierzenie kary wnioskowanej przez rzecznika dyscyplinarnego, sprawę kieruje się na posiedzenie, powiadamia o jego terminie strony. Sąd orzeka po wysłuchaniu obecnych stron.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rzecznik dyscyplinarny może złożyć także w toku rozprawy i jeżeli obwiniony wyrazi zgodę, a sąd łowiecki uzna, że spełnione są jego warunki, może ograniczyć postępowanie dowodowe i wydać orzeczenie uwzględniające taki wniosek.

3. Orzeczenie wydane w oparciu o ust. 1 i 2 staje się natychmiast prawomocne i nie wymaga uzasadnienia.

§ 49

1. Przebiegiem rozprawy kieruje przewodniczący składu orzekającego. W szczególności:

- 1) zarządza opuszczenie sali przez świadków;
- 2) zarządza odczytanie wniosku oskarżycielskiego przez rzecznika dyscyplinarnego lub sam go odczytuje;
- 3) udziela obwinionemu głosu dla złożenia wyjaśnień;
- 4) przeprowadza postępowanie dowodowe:
 - a) kieruje przesłuchaniami świadków i biegłych oraz konfrontacjami;
 - b) odczytuje zeznania i wyjaśnienia złożone na piśmie oraz inne dokumenty;
 - c) okazuje dowody rzeczowe.

2. Członkowie składu orzekającego mogą zadawać pytania uczestnikom postępowania.

3. Strony mogą zadawać pytania świadkom i biegłym, składać oświadczenia odnośnie każdego dowodu oraz w miarę przeprowadzania dowodów zgłaszać nowe wnioski dowodowe.

4. W przypadku naruszenia przez obecnych na rozprawie powagi, spokoju lub porządku - przewodniczący składu orzekającego upomina ich, a w przypadkach rażących wydalą ich z sali. Sąd może również wnieść wzmiankę do protokołu i przesłać wyciąg z protokołu rzecznikowi dyscyplinarnemu dla pociągnięcia winnych członków Zrzeszenia do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

5. Uczestnicy postępowania zwracając się do Sądu stoją. Na stojąco wysłuchują również orzeczeń.

§ 50

1. Jeżeli po przeprowadzeniu postępowania dowodowego okaże się, że zachodzi potrzeba jego uzupełnienia, sąd może odroczyć rozprawę lub przekazać sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu celem uzupełnienia dochodzenia dyscyplinarnego, jeżeli przeprowadzenie dowodów przez sąd byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami.

2. Po uzupełnieniu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny może: 1) umorzyć dochodzenie dyscyplinarne; 2) podtrzymać dotychczasowy wniosek oskarżycielski; 3) złożyć nowy wniosek oskarżycielski. 3. Jeżeli w toku rozprawy ujawniono nowe przewinienie łowieckie, popełnione przez obwinionego, nie objęte wnioskiem oskarżycielskim, sąd informuje obwinionego o treści i kwalifikacji prawnej czynu. Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego sąd obejmuje je rozpoznaniem i orzeczeniem. W takim przypadku, na wniosek obwinionego, rozprawę odracza się na nowy termin w celu umożliwienia mu przygotowania obrony.

4. W razie konieczności przeprowadzenia dowodu poza siedzibą sądu rozpoznającego sprawę, skład orzekający może wyznaczyć do wykonania tej czynności jednego ze swych członków, lub zwrócić się o jej dokonanie przez inny sąd, w drodze pomocy prawnej.

5. Rozprawę odroczonej prowadzi się w dalszym ciągu. W razie zmiany składu orzekającego lub stawienia się na rozprawie obwinionego, nieobecnego w poprzednim terminie, przewodniczący składu orzekającego lub wyznaczony przez niego sędzia - referent przedstawia szczegółowo wyniki dotychczasowego postępowania.

§ 51

1. Jeżeli przy rozpoznawaniu sprawy wyłoniło się zagadnienie wymagające wykładni prawa lub budzące poważne wątpliwości i mające znaczenie precedensowe, okręgowy sąd łowiecki może odroczyć rozpoznanie sprawy i przekazać zagadnienie do rozstrzygnięcia Głównemu Sądowi Łowieckiemu.

2. W innych przypadkach ze stosownym pytaniem występuje Główny Rzecznik Dyscyplinarny.

3. Uchwała, zawierająca odpowiedź na pytanie prawne, zapada na posiedzeniu po wysłuchaniu stanowiska Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego. Po sporządzeniu jej uzasadnienia przekazuje się ją sądowni i Głównemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu. Wykładnia prawa i wskazówki zawarte w uchwale wiążą sąd w danej sprawie.

4. Główny Sąd Łowiecki może przekazać rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego powiększonemu składowi tego sądu lub podjąć ją w pełnym składzie.

5. Uchwała, o której mowa w ust. 3 powinna być podjęta najpóźniej w 3 miesiące od daty wystąpienia o wykładnię prawa.

6. Odpis uchwały Prezes Głównego Sądu Łowieckiego może przesłać do wiadomości wszystkich okręgowych sądów łowieckich, rzeczników dyscyplinarnych, zarządów okręgowych PZŁ, a także spowodować opublikowanie jej w "Łowcu Polskim".

§ 52

1. Postępowanie karne o czyny będące przewinieniami łowieckimi nie wstrzymuje postępowania przed sądami łowieckimi lub rzecznikami dyscyplinarnymi. W uzasadnionych przypadkach sąd lub rzecznik dyscyplinarny mogą jednak zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu ukończenia postępowania karnego. Od postanowienia tego przysługuje odwołanie.

2. Dysponując materiałem zgromadzonym w sprawie karnej sąd łowiecki, uznając, że jest on wystarczający do orzeczenia co do istoty sprawy, może ograniczyć w stosownym zakresie postępowanie dowodowe.

3. Uniewinnienie obwinionego w postępowaniu karnym albo umorzenie postępowania nie wyklucza możliwości ukarania przez sąd łowiecki, o ile czyn przypisany wyczerpuje znamiona także innego przewinienia łowieckiego, przy czym sąd ten powinien jednoznacznie ustosunkować się do orzeczenia kończącego postępowanie karne.

4. Ust. 2 stosuje się odpowiednio do rzeczników dyscyplinarnych.

5. W przypadkach wskazanych w ust. 2 i 4 obwinionemu należy umożliwić ustosunkowanie się do materiału dowodowego.

§ 53

1. W przypadku, gdy obwiniony pozostaje pod zarzutem kłusownictwa, postrzelenia człowieka lub stawiany mu zarzut wiąże się z pełnieniem funkcji w organach koła lub władzach bądź organach Zrzeszenia, a dalsze pełnienie funkcji lub wykonywanie praw członka PZŁ, mogłoby być szkodliwe dla dobrego imienia łowiectwa lub dla Zrzeszenia, sąd na wniosek rzecznika dyscyplinarnego może zawiesić obwinionego w prawach członka PZŁ do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.
2. Postanowienie o zawieszeniu, o którym mowa w ust. 1 może być wydane, gdy dotychczas zebrane w toku postępowania dyscyplinarnego dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają popełnienie przewinienia, a z okoliczności sprawy wynika, że za czyn ten należałoby orzec karę zasadniczą wykluczenia z PZŁ lub karę dodatkową zakazu pełnienia funkcji.
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1 sąd może wydać na rozprawie lub posiedzeniu. Odpis doręcza się obwinionemu i przesyła do wykonania właściwemu zarządowi okręgowemu PZŁ i zarządowi koła łowieckiego lub kół łowieckich, których członkiem jest obwiniony.
4. Od postanowienia wydanego na podstawie ust. 1 służy odwołanie na zasadach ogólnych. Ponadto, obwiniony może w każdym czasie złożyć do sądu, który postanowienie to wydał, wniosek o uchylenie zawieszenia w prawach członka PZŁ.
5. W sprawach zawitych sąd może odroczyć ogłoszenie orzeczenia najwyżej na 7 dni, podając czas i miejsce ogłoszenia, postanowienie o zawieszeniu traci swą moc, o ile zawieszenie nie zostało przedłużone postanowieniem Głównego Sądu Łowieckiego, wydanego na wniosek właściwego sądu lub rzecznika dyscyplinarnego. Od postanowienia Głównego Sądu Łowieckiego przysługuje odwołanie do powiększonego składu tego Sądu.
6. W orzeczeniu kończącym postępowanie w danej instancji sąd z urzędu ustosunkowuje się do wydanego uprzednio postanowienia o zawieszeniu obwinionego w prawach członka PZŁ.
7. Odwołanie, złożone od postanowienia o którym mowa w ust. 1 i 5, nie wstrzymuje wykonania zaskarżonych postanowień.
8. § 74 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 54

1. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu, a następnie po naradzie sądu ogłasza sporządzoną na piśmie sentencję orzeczenia, po czym przewodniczący składu lub wyznaczony przez niego sędzia referent podaje ustne motywy orzeczenia.
2. W sprawach zawitych sąd może odroczyć ogłoszenie orzeczenia najwyżej na 7 dni, podając czas i miejsce ogłoszenia.
3. Na naradzie składu orzekającego poprzedzającej wydanie orzeczenia, są obecni tylko sędziowie, a za zgodą przewodniczącego może być obecny również protokolant.
4. Sąd orzeka co do winy i wymiaru kary za każdy z czynów zarzucanych obwinionemu, przy czym najsurowszą z wymierzonych kar uważa się za karę łączną, a kary dodatkowe podlegają odrębnemu wykonaniu.
5. Sąd uwzględnia orzeczone wcześniej wobec obwinionego kary organizacyjne.
6. Orzeczenie kończące postępowanie rozstrzyga o opłatach i kosztach postępowania.
7. Obwiniony, jego obrońca i rzecznik dyscyplinarny w terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia, mogą złożyć pisemny wniosek o sporządzenie jego uzasadnienia na piśmie i doręczenie, co jest warunkiem przyjęcia odwołania.
9. Uzasadnienie orzeczenia powinno być sporządzone i przekazane podmiotom wymienionym w ust. 7 w terminie 14 dni od daty zgłoszenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia.

Rozdział 9 Postępowanie odwoławcze

§ 55

1. Od orzeczeń i kończących postępowanie postanowień okręgowego sądu łowieckiego rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu i obrońcy obwinionego służy odwołanie do Głównego Sądu Łowieckiego. odwołanie przysługuje także od postanowienia w przypadkach przewidzianych niniejszym regulaminem.
2. Od orzeczeń i kończących postępowanie postanowień Głównego Sądu Łowieckiego jako sądu pierwszej instancji, stronom i obrońcy obwinionego przysługuje odwołanie do powiększonego składu tego sądu.
3. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem sądu pierwszej instancji w terminie zawitym 14 dni licząc od dnia następnego po dniu doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem. Sąd postanowieniem odmówi przyjęcia odwołania złożonego po terminie lub nienależycie opłaconego, bądź z innych przyczyn niedopuszczalnego. Od postanowienia tego przysługuje odwołanie.
4. Odwołanie złożone w powyższym terminie w urzędzie pocztowym lub wniesione do niewłaściwego sądu lub innej władzy lub organu PZŁ uważa się za wniesione we właściwym terminie - decyduje data stempla pocztowego lub adnotacja władzy lub organu PZŁ o wpłynięciu pisma.
5. Sąd łowiecki lub inna władza albo organ PZŁ, nie powinny odmówić przyjęcia niewłaściwie złożonego odwołania, lecz złożone do niego odwołanie przekazuje niezwłocznie do właściwego Sądu.

§ 56

1. Orzeczenia i postanowienia nie zaskarżone w terminie są prawomocne.
2. Orzeczenia i postanowienia wydane w postępowaniu odwoławczym jest prawomocne z chwilą ogłoszenia. Uzasadnia się je na piśmie z urzędu.
3. W każdym czasie można poprawić błędną kwalifikację prawną czynu, nawet jeżeli poza tym nie można uchylić lub zmienić orzeczenia bądź postanowienia.
4. Prawomocne orzeczenie lub postanowienie wykonuje właściwy zarząd okręgowy PZŁ.
5. Nadzór nad wykonaniem orzeczeń i postanowień sprawuje okręgowy rzecznik dyscyplinarny.

§ 57

1. Sąd pierwszej instancji może, na wniosek uprawnionego, przywrócić termin do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie uzasadnienia orzeczenia lub postanowienia oraz do wniesienia odwołania od orzeczenia lub postanowienia, niezachowany z przyczyn od niego niezależnych.
2. Wniosek o przywrócenie terminu wraz ze wskazaniem przyczyn jego niezachowania, należy wnieść w terminie 7 dni od ustania przeszkody do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie. Łącznie z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia

odwołania należy wnieść odwołanie.

3. Od postanowienia o odmowie przywrócenia terminu służy odwołanie na zasadach ogólnych.

§ 58

1. Prezes sądu pierwszej instancji po stwierdzeniu, że odwołanie i opłata kosztów sądowych zostały wniesione z zachowaniem terminu, przesyła je wraz z aktami najpóźniej w terminie 7 dni Głównemu Sądowi Łowieckiemu.
2. Jeżeli odwołanie wniósł rzecznik dyscyplinarny, prezes sądu pierwszej instancji doręcza odpis odwołania obwinionemu. Jeżeli odwołanie wniósł obwiniony lub jego obrońca - prezes powiadamia o tym rzecznika dyscyplinarnego.

§ 59

1. Odwołanie od orzeczeń i postanowień okręgowego sądu łowieckiego rozpoznaje Główny Sąd Łowiecki w składzie: przewodniczący i 2 sędziów, a odwołanie od orzeczenia Głównego Sądu Łowieckiego jako sądu pierwszej instancji - Główny Sąd Łowiecki w powiększonym pięcioosobowym składzie, pod przewodnictwem prezesa lub jego zastępcy.
2. W rozpoznaniu odwołania nie mogą brać udziału sędziowie, którzy brali udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub postanowienia.

§ 60

Główny Sąd Łowiecki rozpatruje odwołania od postanowień na posiedzeniu, natomiast odwołania od orzeczeń na rozprawie.

§ 61

1. Prezes Głównego Sądu Łowieckiego wyznacza skład orzekający, referenta sprawy oraz termin rozprawy lub posiedzenia.
2. O terminie rozprawy zawiadamia się Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, obwinionego i jego obrońcę na 14 dni przed rozprawą.
3. O terminie posiedzenia zawiadamia się Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego na 7 dni przed terminem posiedzenia.
4. Nieusprawiedliwione niestawienie się obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 62

1. Po stwierdzeniu braku przeszkód do przeprowadzenia rozprawy przewodniczący składu orzekającego udziela głosu sędziemu - referentowi, który na podstawie akt przedstawia stan sprawy w niezbędnym zakresie. Na zgodny wniosek stron można zrezygnować z referatu. Następnie przewodniczący składu orzekającego udziela głosu stronie, która wniosła odwołanie, po czym udziela głosu stronie przeciwnej. Jeżeli odwołanie wniosły obie strony, w pierwszej kolejności udziela głosu stronie, której odwołanie jest dalej idące.
2. Odwołanie może być cofnięte przez stronę, która je wniosła.
3. Główny Sąd Łowiecki nie może przeprowadzać postępowania dowodowego co do istoty sprawy. W wyjątkowych wypadkach, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, może przeprowadzić dowód bezpośrednio na rozprawie, jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie przewodu na nowo w całości lub znacznej części.
4. Uzupełniając postępowanie dowodowe sąd dokonuje przesłuchania świadka, ujawnia dokument lub dokonuje oględzin dowodu rzeczowego bezpośrednio na rozprawie, za pośrednictwem sędziego wyznaczonego ze składu orzekającego bądź w drodze pomocy prawnej.
5. Do rozprawy przed Głównym Sądem Łowieckim stosuje się przepisy Rozdziału VIII z uwzględnieniem zmian wskazanych w ust. 3 i 4.

§ 63

1. Główny Sąd Łowiecki utrzymuje zaskarżone orzeczenie lub postanowienie w mocy, zmienia je, uchyla w całości lub w części, albo orzeka odmiennie co do istoty sprawy, lecz nie może skazać obwinionego, który był niewinny przez sąd I instancji.
2. Główny Sąd Łowiecki uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie lub postanowienie w przypadku:
1) obrazy przepisów prawa łowieckiego;
2) błędów w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia lub postanowienia, jeśli mógł on mieć wpływ na ich treść;
3) obrazy przepisów niniejszego regulaminu, jeżeli mogła ona mieć istotny wpływ na treść orzeczenia lub postanowienia.
3. W przypadku uchylenia orzeczenia lub postanowienia Główny Sąd Łowiecki przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji w innym składzie lub innemu równorzędnemu sądowi łowieckiemu.

§ 64

1. Niezależnie od granic środka odwoławczego Główny Sąd Łowiecki umarza postępowanie na posiedzeniu, o ile zachodzą przesłanki wskazane w § 3.
2. Niezależnie od granic środka odwoławczego Główny Sąd Łowiecki uchyla orzeczenie lub postanowienie, jeżeli:
1) w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieupoważniona do orzekania lub podlegająca wyłączeniu;
2) sąd był nienależycie obsadzony;
3) orzeczono o karze nieznannej statutowi;
4) naruszono przepisy o właściwości rzeczowej sądu.
3. Rozstrzygnięcie w przypadkach określonych w ust. 2 może zapaść na posiedzeniu.

§ 65

1. Główny Sąd Łowiecki nie może uchylić ani zmienić orzeczenia lub postanowienia na niekorzyść obwinionego, jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie wniósł odwołania na jego niekorzyść.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Główny Sąd Łowiecki może uchylić lub zmienić orzeczenie i postanowienie zaskarżone na niekorzyść obwinionego - na korzyść obwinionego, który nie złożył odwołania.

§ 66

1. Po zakończeniu postępowania Główny Sąd Łowiecki zwraca bezzwłocznie akta sądowi I instancji.
2. W swoich aktach Główny Sąd Łowiecki zachowuje odpisy wydanych orzeczeń, postanowień kończących postępowanie oraz odpowiedzi udzielonych na stawiane mu pytania prawne.

3. Wskazania zawarte w orzeczeniach i postanowieniach Głównego Sądu Łowieckiego wiążą sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznawaniu sprawy.

§ 67

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy postępowanie dowodowe ponawia się tylko w miarę potrzeby i wskazań Głównego Sądu Łowieckiego.

Rozdział 10 Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia

§ 68

1. W przypadku rażącego naruszenia praworządności w postępowaniu przed sądami łowieckimi, a w szczególności stwierdzenia, że:

1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia lub postanowienia;
2) ukryto lub pominięto dowody winy lub niewinności obwinionego;
3) umorzono postępowanie, bezpodstawnie powołując się na przesłanki przewidziane w § 3 regulaminu;
4) wymierzona kara jest rażąco niewspółmierna do stopnia szkodliwości społecznej czynu; 5) zachodzą przesłanki określone w § 64 ust. 2 regulaminu; - prawomocne orzeczenie lub postanowienie może być zaskarżone rewizją nadzwyczajną przez Prezesa Głównego Sądu Łowieckiego, Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, Przewodniczącego Zarządu Głównego PZŁ.

2. Jeżeli ujawniły się nowe okoliczności mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, nieznaną sądowi w chwili orzekania i nie będącą podstawą rewizji nadzwyczajnej, na wniosek stron lub z urzędu, sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wznowienia rewizji nadzwyczajnej. Przed wydaniem postanowienia można zarządzić sprawdzenie okoliczności podnoszonych przez strony.

3. Po wznowieniu postępowania sąd przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji lub uniewinnia obwinionego albo umarza postępowanie.

4. Właściwym do rozstrzygnięcia w przedmiocie wznowienia postępowania jest Główny Sąd Łowiecki, a w przypadku dochodzenia dyscyplinarnego Główny Rzecznik Dyscyplinarny. Od postanowienia tego odwołanie nie przysługuje.

§ 69

1. Wskazane w § 68 ust. 1 osoby wnoszą rewizję z urzędu lub na wniosek stron. Stronie przysługuje prawo wyboru, do której z tych osób zwróci się o wniesienie rewizji nadzwyczajnej. Osoby te powiadamiają się wzajemnie o złożeniu wniosku oraz o zajętych stanowiskach. W razie złożenia wniosku do różnych osób, rozstrzyga ta, do której wcześniej wpłynął wniosek. W przypadku równoczesnego złożenia wniosków, wniosek rozpoznaje Prezes Głównego Sądu Łowieckiego. Jeżeli podanie o wniesienie rewizji nadzwyczajnej zostało rozpoznane odmownie, stanowisko to wiąże pozostałe osoby, a wniosek o wniesienie rewizji nadzwyczajnej pozostawia się bez rozpoznania.

2. Rewizja nadzwyczajna na niekorzyść obwinionego może być wniesiona nie później, niż w terminie 6-ciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu.

3. Rewizję nadzwyczajną w stosunku do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia można wnieść tylko raz.

4. Rewizję nadzwyczajną rozpoznaje Główny Sąd Łowiecki w składzie złożonym z 5 sędziów, a w przypadku wskazanym w § 55 ust. 2 w składzie 7 sędziów.

5. Rozpoznając sprawę w trybie rewizji nadzwyczajnej Główny Sąd Łowiecki stosuje odpowiednio przepisy o odwołaniach.

Rozdział 11 Nadzór

§ 70

1. Główny Sąd Łowiecki sprawuje nadzór nad okręgowymi sądami łowieckimi.

2. W zakresie orzecznictwa nadzór ten polega na:

1. rozpoznawaniu odwołań;
2. udzielaniu odpowiedzi na pytania prawne;
3. rozpoznawaniu rewizji nadzwyczajnych;
4. rozpoznawaniu wniosków o wznowienie postępowania.

3. W zakresie administracji sądowej oraz pracy sekretariatów nadzór ten polega na:

1. kontroli szybkości postępowań;
2. kontroli terminowości wyznaczania rozpraw i sporządzania uzasadnień;
3. kontroli terminowości wysyłania stronom wezwań i innych dokumentów;
4. udzielaniu stosownego instruktażu i poleceń;
5. kontroli dokumentacji sądowej.

§ 71

1. Główny Rzecznik Dyscyplinarny sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców.

2. W ramach sprawowanego nadzoru może on w szczególności:

- 1) zlecić wszczęcie postępowania wyjaśniającego lub dochodzenia dyscyplinarnego;
- 2) zaznajamiać się z zamierzeniami prowadzącego postępowanie i w formie zarządzeń wskazywać kierunki postępowania;
- 3) uczestniczyć w czynnościach dokonywanych przez okręgowego rzecznika dyscyplinarnego lub osobiście je przeprowadzić;
- 4) zmieniać postanowienia i zarządzenia wydane w toku postępowania przez okręgowego rzecznika dyscyplinarnego;
- 5) przejąć sprawę do swego prowadzenia;
- 6) przejąć sprawę i zlecić jej prowadzenie wskazanemu przez siebie rzecznikowi dyscyplinarnemu;
- 7) przekazać sprawę i zlecić jej prowadzenie wskazanemu przez siebie rzecznikowi dyscyplinarnemu;

8) wydawać polecenia okręgowym rzecznikom dyscyplinarnym, które są dla nich wiążące.
3. Główny Rzecznik Dyscyplinarny może wszcząć postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie dyscyplinarne w każdej sprawie, jeżeli wcześniej nie wszczął go właściwy okręgowy rzecznik dyscyplinarny.

§ 72

1. Główny Rzecznik Dyscyplinarny w trybie nadzoru może uchylić prawomocne postanowienie okręgowego rzecznika dyscyplinarnego: o odmowie wszczęcia postępowania, umorzeniu dochodzenia i warunkowym umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli postanowienie to nie zostało zaskarżone do sądu.
2. Postanowienia, o których mowa w ust. 1 na niekorzyść sprawcy mogą być zmienione jedynie w ciągu 6-ciu miesięcy od daty ich uprawomocnienia.

§ 73

1. Okręgowi rzecznicy dyscyplinarni sprawują nadzór nad:
1) wykonywaniem przez zarządy okręgowe PZŁ, zarządy kół oraz obwinionych orzeczeń i postanowień wydanych w trybie niniejszego regulaminu;
2) wymierzaniem przez zarządy kół, a wobec członków PZŁ niestowarzyszonych w kołach łowieckich - przez zarządy okręgowe PZŁ kar organizacyjnych przewidzianych w statucie PZŁ i statutach kół, zwłaszcza w sprawach, w których nastąpiło przekazanie sprawy w myśl § 4 ust. 3 regulaminu.
2. Przewodniczący właściwego miejscowego zarządu okręgowego PZŁ zobowiązany jest w terminie 14 dni powiadomić okręgowego rzecznika dyscyplinarnego o wykonaniu kary zawieszenia w prawach członka PZŁ lub wykluczenia ze Zrzeszenia.

Rozdział 12 Wykonanie orzeczeń

§ 74

1. Orzeczenia i postanowienia podlegają wykonaniu z chwilą uprawomocnienia się o ile niniejszy regulamin nie stanowi inaczej.
2. Osoby ukarane karą zawieszenia w prawach członka PZŁ zobowiązane są do złożenia legitymacji PZŁ we właściwym zarządzie okręgowym PZŁ do depozytu niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia lub postanowienia.
3. Wykonywanie orzeczonej kary zawieszenia w prawach członka PZŁ, o ile sąd nie orzekł inaczej, biegnie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, nie wcześniej jednak, niż od chwili złożenia legitymacji PZŁ do zarządu okręgowego PZŁ do depozytu.
4. W przypadku, gdy wobec obwinionego wydano postanowienie o zawieszeniu w prawach członka PZŁ w trybie § 53 niniejszego regulaminu, sąd zalicza okres zawieszenia na poczet kary, wskazując precyzyjnie dzień, od którego okres ten jest liczony.

§ 75

1. Prawomocne orzeczenia kończące postępowanie i postanowienia o zawieszeniu w prawach członka PZŁ, wydane w trybie art. 53 niniejszego regulaminu, przesyła do wykonania sąd I instancji, powiadamiając o tym właściwego okręgowego rzecznika dyscyplinarnego.
2. Odpisy orzeczeń, o których mowa w ust. 1 przesyła się do wykonania zarządowi okręgowemu PZŁ, w którym zarejestrowany jest ukarany bądź obwiniony oraz zarządom kół łowieckich, do których osoba ta należy.

§ 76

1. Dane o karalności łowieckiej przechowywane są w Głównym Sądzie Łowieckim.
2. W karcie ewidencyjnej wpisuje się:
1) numer sprawy dyscyplinarnej sądu pierwszej instancji;
2) nazwę organu, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji lub rzecznika dyscyplinarnego, który warunkowo umorzył postępowanie dyscyplinarne;
3) datę wydania prawomocnego orzeczenia lub postanowienia o warunkowym umorzeniu postępowania dyscyplinarnego;
4) kwalifikację prawną przypisanego czynu;
5) wymierzoną karę;
6) w przypadku postanowienia o warunkowym umorzeniu postępowania przez okręgowego rzecznika dyscyplinarnego - dane jak w punktach 1-5 oraz informację o okresie próby.

Rozdział 13 Opłaty i koszty postępowania

§ 77

1. Świadkom i biegłym wezwanym przez sąd lub rzecznika dyscyplinarnego, zwraca się na ich żądanie koszty przejazdu najniższą klasą najtańszego publicznego środka lokomocji.
2. Niezależnie od kosztów wymienionych w ust. 1 biegłym zwraca się na ich żądanie również wydatki rzeczywiście poniesione w związku ze sporządzeniem opinii oraz przyznaje na ich żądanie wynagrodzenie.
3. Wypłaty kwot wskazanych w ust. 1 i 2 dokonuje zarząd okręgowy PZŁ właściwy ze względu na siedzibę organu wzywającego, na podstawie zarządzenia sądu łowieckiego lub rzecznika dyscyplinarnego.

§ 78

1. Koszty przejazdu świadków i biegłych, którzy stawili się przed sądem lub rzecznikiem dyscyplinarnym na wniosek obwinionego ponosi obwiniony.
2. Na poczet kosztów przejazdu świadków, o których wezwanie wnosi obwiniony, można zobowiązać obwinionego do wpłacenia zaliczki w określonej wysokości i we wskazanym terminie. Zaliczkę nie wykorzystaną zwraca się obwinionemu.
3. W przypadku przekazania sprawy do rozpoznania sądowi lub rzecznikowi dyscyplinarnemu innemu, niż wynikałoby to z przepisów o właściwości miejscowej, obwiniony ponosi koszty wymienione w ust. 1 i 2 tylko w wysokości kosztów przejazdu do siedziby organu zgodnie z § 8 niniejszego regulaminu.

§ 79

1. Niezależnie od kosztów wskazanych w § 78 obwiniony uiszcza tytułem opłat sądowych kwotę w wysokości od jedno do pięciokrotnej rocznej składki na rzecz PZŁ.
2. Wnosząc odwołanie do sądu drugiej instancji obwiniony wpłaca tytułem zaliczki na opłaty sądowe drugiej instancji kwotę w wysokości 50% opłaty sądowej za postępowanie w pierwszej instancji.
3. W przypadku nieopłacenia zaliczki na poczet opłat odwołania i braku dowodu wpłaty, sąd pierwszej instancji ponownie wzywa obwinionego do przedstawienia dowodu wpłaty w terminie 7 dni licząc od daty doręczenia obwinionemu wezwania. Wezwanie do uiszczenia opłat doręcza się obwinionemu za potwierdzeniem odbioru.
4. W przypadku przekazania sądowi pierwszej instancji sprawy do ponownego rozpoznania, ponowne postępowanie przed sądem pierwszej instancji nie podlega opłatom wymienionym w niniejszym paragrafie.
5. Rozpatrując sprawę w drugiej instancji Główny Sąd Łowiecki może zwolnić obwinionego w całości lub części kosztów i opłat sądowych orzeczonych przez sąd pierwszej instancji.
6. W przypadku prawomocnego uniewinnienia lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego sąd pierwszej instancji zwraca obwinionemu kwoty wpłacone na koszty i opłaty sądowe.
7. W przypadku warunkowego umorzenia postępowania dyscyplinarnego obwiniony ponosi koszty i opłaty sądowe.

§ 80

1. W uzasadnionych przypadkach sąd łowiecki może zwolnić obwinionego, na jego wniosek, od kosztów i opłat sądowych w całości lub części.
2. W przypadku, gdy wniosek, o którym mowa w ust. 1 złożony zostanie w odwołaniu lub po wydaniu orzeczenia przez sąd łowiecki pierwszej instancji lecz przed jego uprawomocnieniem się, wniosek rozpatruje na posiedzeniu przed skierowaniem sprawy do sądu odwoławczego sąd pierwszej instancji.
3. Od postanowienia w sprawie zwolnienia od kosztów i opłat stronie służy odwołanie.

Rozdział 14 Zatarcie ukarania

§ 81

1. Po upływie 5 lat od wykonania kary następuje z urzędu zatarcie ukarania.
2. Na wniosek ukaranego ukaranie może ulec wcześniejszemu zatarciu po upływie trzech lat od wykonania kary na podstawie postanowienia sądu, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji.
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1 podlega zaskarżeniu na zasadach ogólnych.
4. Postanowienie o warunkowym umorzeniu postępowania ulega zatarciu z mocy prawa w terminie trzech miesięcy po zakończeniu okresu próby, o ile w tym czasie postępowanie nie zostanie podjęte.

§ 82

W przypadku zatarcia ukarania z kart ewidencyjnych członka PZŁ wykreśla się zapisy, o których mowa w § 76.

Rozdział 15 Archiwizacja akt

§ 83

1. Akta prawomocnie zakończonych postępowań archiwizują:
 - 1) Zarząd Główny PZŁ w odniesieniu do akt - Głównego Sądu Łowieckiego i Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego;
 - 2) Zarządy Okręgowe PZŁ - w odniesieniu do akt okręgowych sądów łowieckich i okręgowych rzeczników dyscyplinarnych.
2. Akta spraw zakończonych przechowywane są w archiwum do chwili zatarcia ukarania, a następnie podlegają zniszczeniu.